

16 Verum Constantinus etiam quinquennalia quinto Imperii anno, decennalia decimo, & tricennalia trigesimo solemniter celebravit, ut habetur apud Theat. vitæ humanæ ubi proximè, ex Sigon. lib. 2. 3. & 4. Imper. Occident. ac de decennialibus testatur Ioan. Rosin. de antiquitatib. Roman. lib. 5. cap. 22. vers. Decennales, Spondan. anno 315. num. 1. ubi observat, Imperatorem non Gentilium more, sed Christianorum decennalia peregrisse, puras gratiarum actiones, precesque solemniter fundentem: solebatque in his solemnibus votorum nuncupatio fieri pro salute Principum tertia die post Kalend. Ianuar. quando singulis annis una libra auri in septuaginta duobus solidis obrysis ipso anni principio offerri consueverat. Ita Euseb. lib. 1. de vit. Constantini, c. 41. Facit lex Si calumniatur 233. §. Post Kalendas, ff. de verb. significat. lex unica, C. de oblat. vtor. lib. 12. Hæc ad tempora Christianorum Imperatorum sunt referenda; nam apud ethnicos aliter votorum ista nuncupatio exhibebatur, ut observat Spondan. ubi proximè.

Ibi: Quæ verò sint Vicennalia, ac Decennalia.

17 Quoniam pronuper asseruimus, Constantinum quinquennalia celebrasse, necesse est adicere, unde hæc originem traxerint. Augustus igitur post reportatam ex Antonio victoriam apud Actium promontorium, ubi urbem Nicopolim condidit, illic ludos quinquennales instituit, Sueton. in Augusto, c. 18. Dio lib. 51. & 53. ideo sic nuncupatos, quia quinto quoque anno iterabantur, qui non Nicopoli solum, sed etiam Romæ, & ab aliis Imperatoribus peracti sunt, Rosin. d. cap. 22. vers. Quinquennales. Hos ludos introduxit Augustus anno mundi 4026. ante Christum 27. Imperii sui 16. Salian. Annal. Ecclesiastic. tom. 6. anno 4026. n. 4. & 5.

18 Decennalia quoque eundem Augustum auctorem habent, qui ut Imperio sine invidia potiretur, solebat inter ludorum apparatus, & spectaculum, decimo adveniente anno, populo Imperium renunciare, quod tamen ipse quasi invitatus iterum ab ipso populo recipiebat: quod singulis decenniis repetebatur, unde decennales ludi sunt dicti: quem morem posteriores Imperatores quoad celebratam ludorum observarunt, quanvis illis non temporale, ut Augusto, sed perpetuum Imperium deferretur, de quo Dio lib. 53. ibi: Augusto cum primum decennium exisset, aliud quinquennium, atque eo circumacto, rursum aliud quinquennium post decennium, ac eo finito, aliud item decretum est, ita ut continuatis decenniis per totam vitam summam Imperii obtineret. Quam ob causam posteriores quoque Imperatores, etsi non ad certum tempus, sed per omne vitæ spatium iis Imperium deferatur; tamen singulis decenniis festum pro eius renovatione agunt. Ex quo & aliis idem observat Rosin. d. c. 22. vers. Decennales, Salian. ubi sup. anno 4027. n. 1. cum seqq. & anno 4046. n. 4.

19 Vicennalia appellabantur ludi, qui solemniter vigesimo quoque imperii anno peragebantur, de quibus mentio fit apud Euseb. lib. 3. de vit. Constantini, Rosin. sup. vers. Vicennalia, Theat. vitæ humanæ lib. 2. pag. 88. Card. Baron. anno 325. & ibi Spondan. n. 50. Gordon. in Chronic. cap. de indictionib. Carol. Sigon. de Imper. Occident. lib. 11. ibi: Quo factò (id est post exitum Athaul-

phi cum Gothis ex Italia,) Honorius Romam repetiit, ubi tanquam exoneratâ aliquando tandem incumbentium Gothorum mole Italiâ, secunda vicennalia ludorum apparatu magnifico edidit populo Romano.

Vers. Sed & illud planè apparet.

Concilium Nicænum I. de quo agimus, sub Sylvestro I. inceptum, ac finitum esse, communit omnium ferè Historiographorum consensu receptum est, & præmissum supra, n. 10. ex plurimis, duodecimo huius Pontificatus anno sacrosanctam hanc Synodum celebratam fuisse, & ibi laudatis addendi sunt qui hoc ipsum asseverant, etsi annum non assignaverint, ut Illefcas Hist. Pontific. lib. 2. c. 1. Padilla in Chronographia Concilior. fol. 5. Spondan. anno 325. num. 3. ubi ait, errorem hunc, qui apud Sozomenum legitur, non ipsius esse, sed Librariorum, qui verba authoris perperam immutarunt, & hoc ante alios percalluisse Card. Perronium in parego de tempor. celebrati Concil. Nicæni, dicitur in addit. ad Spondan. d. n. 3. Rejicit præterea Spondanus ibidem, sententiam Photii de septima Synodo, qui ita opinionem quæ Sozomeno tribuitur, & communem conciliat, ut asserat sub utroque Pontifice, Sylvestro scilicet, & Julio Concilium hoc celebratum: quod utique à veritate deviat ex iis, quæ D. Covar. hic subjicit de tempore Pontificatus Julii, qui cœpit anno 337. post mortem Marci, qui Sylvestro immediatè successit, & hic mortem oppetiit anno 335. die ultima. Baron. anno 335. cum seqq. ubi Spondan. n. 12. & aliis, usque ad ann. 337. Illefcas d. c. 1. cum duob. seqq. Concilium autem Nicænum multò ante omninò perfectum est, imò ab eodem Sylvestro confirmatum in Concilio Romæ celebrato, ubi 267. Episcopi convenerunt anno 325. Spond. anno 325. num. 51. Carrill. Annal. anno 325. Barbosa in collect. ad cap. 1. num. 25. 15. dist. Illefcas d. c. 1. Padilla sup. fol. 5. qui tradit Episcopos interfuisse 175. & hoc fuisse tertium Concilium Romanum, quod est I. Concilior. tom. num. Vide ad hæc laudatos num. seq. in fin.

Ibi: Qui Legatos ad eam Synodum misit.

Sylvester propter ingravescentem ætatem Concilio Nicæno per se interesse impediatur, ut ex Sozomeno refert Spondan. anno 325. num. 3. ideoque ut ipsius nomine præesset Synodo, legationis munus commisit Vito, seu Victori, Vincentio Presbyteris Romanis, & Osió Episcopo Cordubensi, quem Legatis Sedis Apostolicæ adnumerant plures, quos laudat Spondan. in Epit. Baronii, anno 325. num. 7. ubi concludenter demonstrat, Osió qui vicem omnium Antistitum Hispaniæ gessit, etiam à Sylvestro Legatum ad Synodum fuisse constitutum, quandoquidem primum omnium actus Concilii subscripsisse constat, postpositis & aliis duobus Pontificis Legatis, quod minimè sustineretur in tanto Prælatorum conventu, nisi ille legationis munere supremam obtineret auctoritatem. Nec immeritò primas inter collegas Legatos tulit, quia egregiè admodum onus sibi injunctum exercuit, ut præter Spondan. ubi super, Illefc. sup. lib. 2. c. 1. & alios fusè tradit Card. Perronius in respons. ad Reg. Magna Britannia, lib. 1. c. 35. Et sic Osió Legatum

Legatum Sedis Apostolicæ extitisse adnotant Card. Baron. Annal. Ecclesiast. tom. 3. anno 325. Jacob. Gualter. in chron. ad annum 400. pag. 276. Carrill. Annal. anno 325. Azor. Instit. Moral. part. 2. lib. 5. cap. 16. vers. Primum est, Padilla ubi sup. fol. 5. Theatrum vitæ humanæ lib. 2. pag. 332. & plures alii. Quem tamen perillustrem Antistitem inter Legatos Sylvestri D. Covar. non memorat. Hic etiam Osió præfuit Concilio Eliberitano, Baron. anno 305. num. 40. ubi Spondan. in Epit. num. 4. Aldrete de antiquitat. Hispan. lib. 1. cap. 3.

Ibi: Illud ultimò adiciens, quod pertinet.

De die quo Concilium inchoatum est, agit Spondan. anno 325. à num. 1. Theatrum vitæ humanæ ubi proximè, Carrill. sup. Vide supra, num. 11.

Vers. In qua Arrius hæreticus condemnatus est.

21 Arrium damnatum fuisse in Nicæna Synodo, omnes qui ejusdem meminere præmittunt, & habetur cap. 1. §. Harum, 1. distinct. Arriana etenim hæresis potissima, & primaria causa fuit, ut Concilium indiceretur. Spondan. anno 325. num. 4. Barbosa sup. num. 21. Arrius Alexandrinus Presbyter, Ammonio patre, ambitione bacchatus impias excogitavit novitates, ut plus honoris apud ignaros aucuparetur, quibus Ecclesiæ tranquillitatem conturbare cœpit anno 324. Theatrum vitæ humanæ lib. 2. pag. 21. Sed Spondan. anno 315. n. 10. & 11. de initio huius hæresis plenè agens plura tempora consideranda monet.

22 Licet autem Arrius à Nicæna Synodo anathemate percussus esset, & in exilium damnaretur, ipse tamen apud eodem Concilii Patres antequam illud dissolveretur, sacris subscripsit simulatè decretis, quare veniam meruit, & ad Ecclesiæ communionem admittus est, ut post Baronium scripsit Spondan. anno 325. num. 26. & anno 327. num. 3. & anno 335. num. 10. ex quibus tamen locis apparet pluribus placere, Arrium ex sententia Concilii in exilium abiisse, ex quo postea rediit, & Alexandriam adivit, quod per Synodum illi interdicitum fuerat, quanquam poena exilii ipsi remitteretur, ut vult Spondan. d. anno 325. n. 26. & anno 327. num. 3. Quicquid de his sit, quæ maximè propter Scriptorum varietatem perplexa, & incerta sunt, Spondan. d. num. 3. cum Arrius Alexandriæ resideret, ob tumultus, ac turbas ibi ab eodem excitas anno 336. à Constantino per literas accessit Constantino-polim pervenit, & ab Imperatore rogatus an Fidem Nicænam teneret, jurejurando asseveravit, se illam amplexari, quam à se scriptam, & proprio chirographo subscriptam obtulit Constantino, qui contestatus, si dolosè jurasset, Deum futurum ultorem, dedit in mandatis Alexandro Antistiti Constantinopolitano, ut in communionem Arrium reciperet. Renuit autem Alexander Imperatoris voluntati annuere, asserens hæresis inventorem non esse ad Ecclesiam admittendum. At Eusebiani Arrii sequaces minabantur, etiam eo renitente Præsule, se die postera, quæ Dominica erat, impium Hæresiarcham in Ecclesiam inducturos. Alexander verò templum ingressus preces effundens pernoctavit, Deumque enixè deprecabatur, ut prius ipse obiret, quam Arrius ad Synaxim introduceretur: sin autem Deus Ecclesiæ suæ mi-

sereri dignaretur, cum Hæresiarcham de medio tolleret. Adveniente sequenti die sub solis ortum Arrius Eusebianis stipantibus Ecclesiam versus incedebat, ut eam præoccuparet antequam Alexander ipsam ingrederetur, sed naturalis necessitas ita urgere cœpit Arrium, ut cogeretur secedere in locum publicum ad id destinatum juxta forum Constantini, ubi miserè ac turpiter extinctus est visceribus unâ cum excrementis emissis. Ita post Baron. tom. 3. anno 336. num. 45. cum aliis Spondan. eodem anno, num. 8. cujus infamis obitus itidem meminerunt D. Athanas. epist. 1. contra Arrian. Ruffin. lib. 10. Histor. cap. 13. Pat. Gregor. à Valentia de rebus Fidei hoc temp. controvers. lib. 1. cap. 20. de Unitate & Trinitate, pag. 136. in principio, Carril. sup. anno 336. Theatrum vitæ humanæ lib. 2. pag. 234. & lib. H. pag. 21. August. Barbola in collect. ad cap. 1. num. 22. 15. dist. Illefc. Histor. Pontif. lib. 2. cap. 3. Epiphani. hæres. 68. & 69.

23 Plurima quæ ad eandem œcumenicam Synodum spectant, memoriæ tradidit Cardin. Baron. Annal. tom. 3. anno 325. per tot. ac Spondan. in ejus Epitome, ex quibus nonnulla obiter hic subiciemus. Primum, ut nihil solemnitatis, aut auctoritatis huic Concilio deficeret, ubi Patres conveniebant, factos sanctum Evangelium super thronum collocatum est: ita ut undique prospici posset, quod typum ipsius Christi gereret: quod sic de more fiebat, quemadmodum in Chalcedonensi, & aliis Conciliis observatum est. Card. Baron. ubi pronuper, num. 60. Spondan. num. 18. Barbosa num. 24. Secundum, Concilium istud Ecclesia religiosissimè veneratur ut primum generale, ac sanctum, quod sancti Patres meritis prosequuntur elogiis, atque ita illius definitiones verbum Dei, divinum & sanctissimum oraculum Spiritus sancti, cœlestia mandata solent nuncupari. Card. Baron. sup. Spondan. num. 6. & 49. Barbosa in d. collect. ad cap. 1. num. 25. 15. dist. Azor. sup. d. vers. Primum, Theat. vitæ humanæ lib. 2. pag. 332.

24 Tertium, quæstionis est an plures Canones edentur, quam viginti qui nunc extant 1. Concilior. tom. nam quidam putant septuaginta, aut octoginta à sanctis Patribus confectos, ut observat Azor. ubi proximè, Marta de jurisdict. p. 1. cap. 15. n. 6. post alios: quæ opinio nititur quibusdam Pontificum epistolis. Alii verò arbitrantur, solum eos viginti canones, quos habemus, à Concilio dimanasse, nihilque aliud constitutum, nisi quod eis continetur. De quo Baron. sup. & Spondan. pluribus posteriorem opinionem tuetur. Quartum, licet dicatur Concilium celebratum Constantino curante, petente, ac favente; id tamen ita est accipiendum, ut Imperator propria auctoritate Prælatos convocaret, sed ex placito, & voluntate Pontificis, ac sanctorum Patrum ea expediisse, quæ ad Synodi celebrationem desiderabantur: quod animadvertit Azor. ubi sup. Theat. vitæ humanæ sup. Etenim auctoritas convocandi Concilia generalia penes Sedem Apostolicam residet privatè, cap. Significasti 4. §. penult. de election. cap. Regula, cap. Nec licuit, cap. Multis, 17. dist. P. Valent. sup. in analysi Fidei, lib. 3. cap. 7. vers. Universalis, Padilla latè probans in Chronographia Conciliorum, cit. Ad quem spectat congreg. Concilia, Barbosa sup. n. 6. & alii, quos dedimus sup. n. 4. in princ. ubi prænotavimus Ecclesiæ jus, & auctoritatem usurpasse Imperatorem illum Ecclesiasticæ liberta-

tis observantissimum, ut ostendit Spondan. *d. anno 325. num. 12. & 13.* credendum non est.

Ad Num. 2.

- 26 In quatuor primariis generalibus Synodis secundo loco Constantinopolitana recensetur, *cap. 1. vers. Secunda Synodus, 15. dist. 1. Nos redientes 6. §. Suscipimus, 1. l. 8. Sequentes, C. de Summa Trinitate, 1. Quicumque 8. C. de heretic. quæ anno Christi 381. Pontificatus Damasi 15. Theodosii senioris 3. habita est ad hæresim Macedonii extirpandam & extinguendam, auctoritatem quidem præfati Pontificis, curante, petente, & favente eodem Theodosio, in qua septem canones editi sunt à 150. Patribus qui ad illam convenerunt. Onuphr. in *Chronic. anno 381. Azor. Instit. Moral. part. 2. lib. 5. cap. 16. vers. Secundum, August. Barbosa cum aliis in collectan. ad cap. 1. num. 26. Carrill. Annal. anno 381. Theatrum vitæ humanæ lit. C. pag. 332. Jacob. Gualter. in *Chronic. ad ann. 400. pag. 286. Card. Baron. Annal. Ecclesiastic. tom. 4. anno 381. n. 17. Spondan. in ejus Epitome, eodem anno, num. 2. Illefcas Histor. Pontific. lib. 2. cap. 6. Padilla in Chronographia Concilior. fol. 13.* Quo ejus anni tempore Concilium sit inchoatum, ac absolutum, tradit Spondan. qui sentit sub finem anni initium accepisse, et si alii opinentur, mensè Maio ceptum celebrari, & usque ad finem Julii perductum, quæ fuit sententia Socratis, quam Spondanus rejicit in margine *d. num. 2.* nixus literis Synodalibus ad Damasum, quæ sunt apud Theodor. *lib. 5. cap. 9.***

Ibi: *Sunt qui existiment, hanc Synodum celebratam.*

- 27 Omnes ferè, quos proximè laudavimus, huic adhærent sententiæ, asseverantes hanc Synodum celebratam anno 381. Quoad annum Imperii Theodosii Baron. *ubi sup.* & Spondanus tertium fuisse volunt; nam Theodosius creatus est Cæsar à Gratiano Imperatore anno 379. die 16. mēsis Januarii. Spondan. post Baron. *cod. an. n. 2. Gualter. sup. pag. 289.* & hujusmodi amplectimur computationem, quanquam Onuphris aliter sentiat, quem sequuntur Azor, & Author Theatri vitæ hum. *ubi nuper.* Est animadvertendum, quod anno 383. ejusdem Theodosii jussu congregata est Synodus, ut ex aliis testatur Spondan. *cod. anno, n. 7.* unde oriri potuit occasio, ut anno 383. generalis Synodus tribueretur per æquivocationem, cum utraque Constantinopoli celebrata sit.

Ibi: *Illud sanè apud omnes absque ulla controversia.*

- 28 Gratiani obitum contigisse anno 383. tenent Card. Baron. *cod. anno,* & post eum Spondan. *n. 4. Jacob. Gualter. sup. pag. 289.* & sic jam peracta Constantinopolitana generali Synodo, occisus est ab Andragathio Duce octavo Kalendas Septemb. Spondan. *ubi proximè, Theatrum vitæ hum. lib. 1. pag. 619.* ubi de modo necis per prodicionem perpetrata, quod notat Illefcas *lib. 2. cap. 6.*

Ibi: *Scribit enim Valenem occisum fuisse.*

- 29 Valens sagittâ prius percussus, vivus combustus à Gothis interiit anno 378. quinto idus Augusti,

quinquagesimum ætatis annum agens, Imperii decimumquartum, superadditis quatuor mensibus aliquotque diebus, ut ex pluribus observat Spondan. *an. 378. n. 6.*

Vers. Huic Synodo.

Quinquaginta supra centum Episcopi orthodoxi ad Constantinopolitanam hanc Synodum convenerunt, ut constat ex juribus, ac authoribus, quorum meminimus *n. 26.* & inter eos egregii enumerantur viri, ut Timotheus Alexandrinus Antistes, Meletius Antiochenus, Cyrillus Hierosolymitanus, Acholius Thessalonicensis, Gregorius Nyssenus, & alii. Verum Imperator spe ut Macedoniani sive Semiariani hæretici ad Fidem reducerentur, ex illis triginta sex adesse curavit, ex quibus posteriores fuere Eleusius Cyzicenus, & Marcianus Lampfacenus. Ita Spondan. *anno 381. num. 2.*

Vers. In qua Macedonius hæreticus debitam, &c.

Vide jura, & Authores laudatos supra, *n. 26.* causa enim præcipua ut Concilium convocaretur, hæresis Macedonii fuit. Illefcas *d. cap. 6.* quæ cum pluribus aliis damnata est. Spondan. *ubi proximè, n. 4.* Præterea confirmatum est Symbolum Nicæni Synodi, cui addita sunt verba illa: *Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & consubstantialis, qui loquutus est per Prophetas: quæ de Spiritu Sancto prætermissa erant in illa Synodo, quia tunc temporis nullus adversum illius divinitatem quicquam excogitaverat; quod Symbolum à Gregorio Nysseno scriptum fertur; sed illi hæretici, qui Concilio interfuere, renuerunt subscribere.* Spondan. *d. n. 4. Card. Baron. an. 381. n. 19. Barbosa in collect. ad c. 1. n. 27. & alii quos dedimus n. 26.* Sed & alia expedita sunt, septemque canones editi, de quibus per Baron. & Spondan. anno 381. Azor. *Instit. Moral. p. 2. lib. 1. c. 16. vers. Secundum, Theat. vitæ hum. lit. C. pag. 332. Illefcas d. cap. 6. Padilla in Chronographia Concilior. fol. 13. & hoc Concilium continetur 1. tom. Concilior.*

Ibi: *De hoc Synodo D. Gregorius epist. 195.*

Extra controversiam est, Damasum confirmasse Constantinopolitanam hanc Synodum, quæ ejus auctoritate indicta est, de quo testantur omnes pronuper laudati. Quod autem objicitur ex D. Gregorio à D. Covar. ut idem ait, accipiendum est de ea parte Concilii, qua primatus inter Patriarchas Constantinopolitano concessus in præjudicium Alexandrini fuit; nam quoad Fidei dogmata omnino approbatio Pontificis accessit, ut observant Barbosa *sup. n. 27. Spondan. anno 381. n. 6.* quam confirmationem per D. Ambrosium impetratam asserit Padilla *sup.* Vide *sup. cap. proximo, n. 177. & 180.* quæ notata sunt circa canonem istum de prærogativa Ecclesiæ Constantinopolitanæ, ex quibus & traditis hinc planè convincitur, aut nihil hac de re in Synodo hac constitutum, aut si aliquid decretum fuerit, non tamen à Pontifice approbatum.

Quoad locum autem celebrati Concilii vide præmissa supra, *cap. proximo, num. 176.* ubi de urbe Constantinopolitana, in qua D. Petrus Ecclesiam erexit, Antistitemque constituit, Spondan. *in Epit. Baron. anno 44. n. 14. & cum Severus Imperator*

perator eam civitatem post triennem obsidionem caperet, Ecclesiam Byzantii (sic tunc temporis Constantinopolis vocabatur, ut diximus *d. n. 176.* subjecit Heraclensis, sicut urbem eandem Heraclæ: postea verò cum Constantinus, mutato nomine eam urbem ampliaret, Byzantium, Heraclæam, ejusque Ecclesiam submisit Constantinopolitanæ urbi, & Ecclesiæ, Spondan. *anno 179. n. 1. & an. 314. in fin.* cujus reedificationem suscepit Constantinus divinis instructus auspiciis, ut refert Spondan. ex aliis *anno 324. n. 31.* ad quæ respicere videtur Justinianus *in l. 1. §. Romanâ, C. de veter. jur. enucleando,* dum ait, novam Romam, id est Constantinopolim, Deo propicio, melioribusque auguriis conditam, quam veterem Byzantium verò aliquando urbs fuit nobilissima in Thracia, antiquitate, & amplitudine celestis; sed jam plurimum decreverat, cum à Constantino instaurata est. Spondan. *ubi proximè.*

Ad Num. 3.

- 34 Gelasius antiquitatis ordine tertio loco memorat generalem Synodum Ephesinam, pariter ac superiores venerandam, quemadmodum utique recensetur in Imperatorum constitutionibus, quas dedimus supra, *n. 7. & 26.* & ab Authoribus illi eò laudandis. Hanc nutu & auctoritate Pontificis Celestini I. convocavit Imperator Theodosius junior, qui anno 430. per suas literas Episcopis Orientalibus & Occidentalibus intimavit, ut in diem Pentecostes anno proximo sequenti Ephesi convenirent Concilii universalis celebrandi causâ, quod concurrentibus plusquam ducentis Præsulibus tempore præfinito, initum est ad evertendam Nestorii hæresim, quæ acriter ingruerat, illudque inchoatum est die 22. mensis Junii, Præside Cyrillo Episcopo Alexandrino, Sedis Apostolicæ Legato, in quo editi sunt canones 6. ultra damnationem Nestorii, & confirmationem Symboli Nicæni. Hæc planè constant ex actis ejusdem Synodi Ephesinæ, quæ extant *sub tom. 2. Concilior. in edit. Parisiensis, Card. Baron. Annal. Ecclesiastic. tom. 5. an. 431. n. 7. & 8. Spondan. in ejus Epitome. an. 430. n. 8. & anno 431. n. 3. Card. Jacobat. de Concil. lib. 1. tit. 7. vers. 3. Card. Bellarm. tom. 1. lib. 1. de Concil. cap. 5. vers. Tertia Synodus, Azor. Instit. Moral. p. 2. lib. 5. c. 16. vers. Tertium Concilium, Carrill. Annal. anno 431. Onuphr. in Chronic. Aug. Barbof. in collect. ad cap. 1. n. 28. & 29. 15. dist. Theat. vitæ humanæ lit. C. pag. 332. vers. Tertium Concilium, Jacob. Gualter. in Chronic. ad annum 500. pag. 360. Padilla in Chronographia Concilior. fol. 19. Illefcas Histor. Pontific. lib. 2. cap. 12.* Ex his autem aliqui tradidere, Concilium hoc celebratum esse an. 430. ut Onuphris, quem sequuntur Azor. Theat. vitæ humanæ, & alii: plerique tamen in annum 431. id transferunt, ut Baron. Spondan. & Gualter. Sed ita poterit concordari dissensus, ut initium Concilii constitutur eo anno, quo Imperator convocavit Antistes, effectus verò ac finis sequenti ascribitur, nempe 431.

Ibi: *Verum apud omnes constat hanc Synodum.*

- 35 Omnes pronuper laudati tenent sub Cælestino I. Pontifice, & Theodosio juniore Imperatore Ephesinam hanc Synodum inceptam, ac ad finem perductam, quod evenit, ut assertum est, anno Christi 431. Pontificatus Celestini 8. Imperii Theodosii *D. de Faria Nova Addit. ad Covar.*

junioris 24. juxta computationem Card. Baron. & Spondani. Hic autem annorum numerus complectitur totum tempus, quo Theodosius imperatoria dignitate gavilus fuerat, etiam superstiti Honorio patruo ipsius. Quæ ut apertius percipi valeant, adnotare oportet, Theodosium seniore obisse anno 395. Mediolani cui Arcadius & Honorius successerunt, quorum prior Orienti, posterior Occidenti dominatus est. Card. Baron. *anno 395.* & ibi Spondan. *n. 3. & 4. Gualter. sup. ad ann. 400. pag. 291. Carrill. anno 395.* Arcadius è vita creptus est an. 408. qui unâ cum parte Theodosio imperaverat annis 12. & post ejus interitum annis 13. mensibus 3. diebus 15. Reliquit filium Theodosium juniorem, tunc agentem ætatis octavum annum, quem sub cura & patrocinio Ildigerdis Persarum Regis constituit, ut à patruo Honorio, quem illi infensum timebat, tueretur. Card. Baron. *an. 408. tom. 5. ubi Spondan. n. 1. Gualter. pag. 357. Carrill. anno 408.* (Ab hoc anno tempora Theodosii junioris si dinumerentur usque ad annum 431. quo Concilium Ephesi peractum est, constat 24. annos præterisse, ut supra ex Baronio prænotavimus.) Honorius autem & Theodosius simul Imperio potiti sunt usque ad obitum Honorii, qui contigit anno 423. cui Valentinianus filius subrogatus est, Card. Baron. *anno 423. ibique Spondan. n. 1. Gualter. in Chronic. ad ann. 500. pag. 357. Carrill. anno 423.* à quo ad tempus Concilii Ephesini octo anni sunt lapsi. Ex quibus apparet, Imperium Theodosii junioris dupliciter computari, vel à morte Arcadii patris sui, vel ab interitu Honorii patruus: & hoc est, quod D. Covar. animadvertit hinc. Theodosius cum Valentiniano fratre patruæle clavum tenuit Imperii ad an. 450. quo mortem oppetivit, aut morbo confectus, aut ex equo inter venandum delapsus, vel fluvio submersus. Card. Baron. *Annal. tom. 5. & Spondan. in ejus Epit. anno 450. n. 3. Gualterius sup. ad annum 500. pag. 359. Carrill. anno 450. Anton. Contius in Falsis Consularib. qui tradit hunc Imperatorem anno 435. edidisse Codicem ab ipso Theodosiano nuncupatum: Celestinus verò è vita migravit anno 432. octavo idus Aprilis, Spondan. *anno 432. num. 2. Sed Illefcas sup. d. cap. 12. in fin. ad annum 435.* Pontificatum Celestini protelat. Consule etiam Cardin. Baron. Jacob. Gualter. Carrill. Onuphris, & alios, qui de Pontificum vitis scripsere.*

Vers. In qua Nestorius damnatus est.

Nestorius ex Germanicia urbe Syriæ oriundus, Presbyter Ecclesiæ Antiochenæ, monachalem vitam antea professus, Antistes Constantinopolitanus constituitur anno 428. Spondan. post Baron. *d. anno 428. n. 5.* Is eodem anno latentem animi labem patefecit, impiam admodum hæresim evomens, dum asseverabat B. Virginem Mariam Deiparam appellari non posse, & Christum Dominum in duas hypostases, ac personas distrahebat, duos Christos, & Filios duos constituens, unum Deum ex Patre Deo, alterum hominem ex Matre; quia Deus ex homine nasci non poterat. Quem errorem didicit ex Theodoro Mopsuesteno Episcopo, qui quinta generali Synodo, *act. 4.* Constantinopoli habita damnatus est, Spondan. *num. 6. cum seqq. Azor. & Theatrum vitæ humanæ ubi supra.* Hi errores damnati sunt, eorumque author Nestorius per Ephesinum Concilium, prius eo citato, Sedis Constantinopolitanæ privatione multatur, *M m 2* ejusque